

...

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

10.Gf.40.194/2023/11.

A felperes:

felperes

cím2

A felperes képviselője:

Dr. Rác Zsolt Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Rác Zsolt ügyvéd)

cím1

Az alperes:

alperes

cím5

Az alperes képviselői:

Okányi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Okányi Zsolt ügyvéd)

cím3.,

Bibók Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bibók Péter ügyvéd)

cím3.,

Ormai, Papp, Czike és Társai CMS Cameron McKenna Nabarro Olswang LLP Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: dr. Ormai Gabriella ügyvéd)

cím3,

Dr. Hevesi Rebeka Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Hevesi Rebeka ügyvéd)

cím4

A per tárgya:

vállalkozói díj és jogsértéssel elért gazdagodás visszafizetése, szerzői jog megsértéséből eredő
kár megtérítése és jogalap nélküli gazdagodás megfizetése

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

8.G.40.976/2019/229.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes és alperes

Í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezéseit részben megváltoztatja és a felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 9.000.000 (kilencmillió) forint + áfa összegre felemeli, ezt meghaladóan helybenhagyja.

A peres felek a másodfokú eljárásban felmerült perköltségeiket maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

[1] Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék (elsőfokú bíróság) által megállapított, a fellebbezések elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a felperes mint megrendelő és az alperes mint alvállalkozó között 2009. június 10. napján alvállalkozási szerződés (szerződés) jött létre a minisztérium (minisztérium) pénzügyi és humánpolitikai rendszerének, a rendszer neve (rendszer neve) korszerűsítése, az ehhez szükséges alkalmazói licencek szállítása és az új rendszer neve létrehozásához szükséges installációs, fejlesztési, tanácsadási és karbantartási szolgáltatások nyújtása céljából.

[2] A szerződés 2011. december 31. napjával – annak 23. pontja alapján, a fővállalkozási szerződés megszűnésére tekintettel – megszűnt.

[3] A jelen per alperese a Fővárosi Törvényszék előtt 36.G.40.648/2012. számon indult perben (1. előzményi per) a szerződést kiegészítő 4. és 5. számú változtatási kérelemben (VK) meghatározott munkák 128.406.250 forint vállalkozói díjának és járulékainak a megfizetésére kérte kötelezni a jelen per felperesét, amely keresete – a munkák el nem végzése miatt – a Fővárosi Törvényszék 36.G.40.648/2012/71. számú, a Fővárosi ítéltábla 22.Gf.40.178/2015/9. számú határozatával helybenhagyott ítéletével elutasításra került. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Pfv.V.20.775/2016/6. számú ítéletével a jogerős határozatot hatályában fenntartotta.

[4] A jelen per felperese a Fővárosi Törvényszék előtt 30.G.40.985/2015. számon indult, majd a Fővárosi Ítéltábla részítéletével történt részbeni hatályon kívül helyezés folytán megismételt, 30.G.41.464/2017. számon folyamatban volt eljárásban (2. előzményi per) módosított keresetében kérte kötelezni a jelen per alperesét 861.900.000 forint és annak járulékai megfizetésére a felek közötti, a jelen per tárgyát is képező alvállalkozói szerződés nem teljesítésére és az ennek ellenére általa megfizetett vállalkozói díjra hivatkozással. A

keresetében – egyéb követelések mellett – annak 5.1. pontjában kérte kötelezni az alperest 71.760.000 forint és ennek megfizetésére az alperes által meg nem valósított adatmigráció miatt, a keresete 5.2. pontjában 63.500.000 forint és ennek kamatai megfizetésére a meg nem valósított önkiszolgáló humán alrendszer kapcsán, a 5.3. pontjában 98.998.000 forint és kamatai megfizetésére a meg nem valósított hat humán alrendszer alapján, míg a kereseti kérelmének 5.4. pontjában kérte az alperes kötelezését 65.015.000 forint és késedelmi kamata megfizetésére az alperes által meg nem valósított bérszámfejtésre hivatkozással. E követeléseit elsődlegesen a szerződés szerinti elszámolásra, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 319. (2) bekezdésére; másodlagosan a rPtk. 306. § (1) bekezdés b) pont szerinti díjleszállításra alapította.

[5] A Fővárosi Törvényszék a 30.G.41.464/2017/28. számú, a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 20.Gf.40.603/2017/21-II. számú határozatával helybenhagyott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 71.760.000 forintot, valamint ennek járulékait, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A megalapozottnak talált követelés a kereset 5.1. pontjában meghatározott, az adatmigráció elmaradása miatt visszafizetendő vállalkozói díj volt.

[6] A felülvizsgálati kérelmek folytán eljáró Kúria a Pfv.V.21.102/2018/7. számú ítéletével – az ügy érdemére vonatkozóan – a jogerős ítélet hatályában fenntartotta.

[7] Az alperes a 2016. február 12-én kelt levelével felszólította a felperest szerzői jogi igényének megtérítésére, amelyet a felperes 2016. február 17. napján kelt levelével elutasított, vitatta annak jogalapját.

II.

[8] A felperes a 2019. március 1-jén érkezett, majd többször módosított keresetében elsődlegesen kérte az alperest kötelezni 1.578.870.297 forint kifizetett alvállalkozói díj és annak 2014. december 29-étől a kifizetéséig járó késedelmi kamatának a visszatérítésére az alvállalkozói szerződés 23. fejezet (1) bekezdése és a rPtk. 319. § (2) bekezdése alapján, mert az alperes a szerződésben foglalt feladatait nem teljesítette. A másodlagos keresetében kérte kötelezni az alperest 624.360.984 forint kifizetett alvállalkozói díj és annak 2014. december 29-étől a kifizetéséig járó késedelmi kamatának visszatérítésére, mert az alperes a szerződés 5.1. pontjában meghatározott licenc és szoftver típusa szállítási kötelezettségét nem teljesítette. Az érvényesíteni kívánt jog alapjául a rPtk. 277. §-át, 317. § (2) bekezdését, 319. § (2) bekezdését és 327. §-át jelölte meg.

[9] Az alperes alaki kifogást támasztott és elsődlegesen kérte 756.415.876 forint (a számítási hibát korrigálva: 757.105.550 forint) vállalkozói díj és annak kamatai vonatkozásában az eljárás megszüntetését a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 176. § (1) bekezdés d) pontja és 240. § (1) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel arra, hogy a felek között ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog

iránt indított más perben – a 2. előzményi perben – e követelést már jogerősen elbírálták. E körben a 2. előzményi perben a felperes által 5.2., 5.3. és 5.4. számú keresetként érvényesített követelésekre hivatkozott.

[10] Az alperes érdemi ellenkérelmében kérte a felperes ezt meghaladó keresetének elutasítását, elsődlegesen annak elévült voltára, másodlagosan annak alaptalanságára hivatkozva.

[11] Az alperes viszontkeresetében kérte kötelezni a felperest elsődlegesen a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. § (2) bekezdés c) és p) pontjai, 7. § (1)-(2) bekezdései, 16. § (1), (4) és (6) bekezdései, 61. § (1) bekezdése és 94. § (1) bekezdés e) pontja alapján 62.111.518 forint jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítésére és ennek 2018. június 7. napjától a kifizetésig járó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:48. § (1) bekezdése, 6:153. § és 6:532. § szerinti késedelmi kamatai megfizetésére.

[12] A módosított viszontkeresetében másodlagosan kérte annak megállapítását a fenti jogszabályhelyek és a Szt. 94. § (1) bekezdés a) pontja alapján, hogy a felperes az alperes szerzői műveit mint szerzői jogi védelemben részesülő, gyűjteményes műnek minősülő adatbázist és szoftvert jogosulatlanul felhasználta, engedély nélkül megszerezte, birtokolta, az alperesnek nem szolgáltatta vissza és harmadik személynek tovább adta, ezáltal megsértette az alperes szerzői jogait. Kérte ennek jogkövetkezményeként a Szt. 94. § (2) bekezdése és – a pótlólagosan megrendelt adatmigrációval (pótmigráció) összefüggésben létrehozott adatbázis és szoftver tekintetében – a rPtk. 339. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezni a szerzői jogai megsértéséből eredő nettó 34.366.303 forint összegű kár és annak 2011. február 28. napjától számított törvényes késedelmi kamata megfizetésére, továbbá az eredeti szerződés szerinti adatmigrációval (alapmigráció) összefüggésben létrehozott adatbázisra és szoftverre vonatkozó kártérítési igények tekintetében a Ptk. 6:519. §-a alapján kötelezni a felperest az alperes szerzői jogai megsértéséből eredő nettó 27.745.215 forint kár és annak 2018. június 7. napjától számított törvényes késedelmi kamata megfizetésére.

[13] Harmadlagosan kérte felperes kötelezését a Szt.3. § (1) bekezdése és – a pótmigrációval összefüggésben létrehozott adatbázis és szoftver tekintetében – a rPtk. 361. § (1) bekezdése alapján nettó 34.366.303 forint vagyoni előny és annak 2011. február 28. napjától számított törvényes késedelmi kamata megfizetésére, valamint az alapmigrációval összefüggésben létrehozott adatbázis és szoftver vonatkozásában a Ptk. 6:579. § (1) bekezdése alapján nettó 27.745.215 forint összegű vagyoni előny és annak 2018. június 7. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére.

[14] A viszontkereseti kérelmében indítványozta a Szakértői Testület (Szakértői Testület) kirendelését annak bizonyítására, hogy a létrehozott adatbázis és szoftver megfelel az Szt. 1. § (2) bekezdés c) és p) pontjainak, valamint a követelése összegének igazolása érdekében indítványozta szakértői igazságügyi szakértő 1. előzményi perben adott, 2014. április 23-i szakértői véleményének felhasználását.

[15] A felperes az alperes viszontkeresetével szemben előterjesztett érdemi ellenkérelmében kérte annak elutasítását elsődlegesen a követelés elévülésére, másodlagosan a követelés megalapozatlanságára hivatkozással, kérte továbbá az alperes perköltségben marasztalását.

III.

[16] Az elsőfokú bíróság a perfelvételt a 2021. január 19-én kelt 74-I. sorszámú végzésével zárta le.

[17] Az alperes indítványára kirendelt Szakértői Testület 2022. március 17-én a 132. sorszámú nyilatkozatában bejelentette, hogy nem áll rendelkezésre a vizsgálandó szoftver/adatbázis, ennek hiányában nem tudja megválaszolni, hogy az alperes által létrehozott mű egyéni, eredeti jellegű, szerzői jog által védett számítógépi programalkotásnak, valamint az adatgyűjtemény gyűjteményes műnek minősül-e.

[18] Az elsőfokú bíróság a 2022. március 24-én kelt 135. sorszámú végzésével felhívta a feleket, hogy az Szakértői Testület fenti tájékoztatása alapján a szakértői vélemény elkészítése céljából 15 napon belül bocsássák a szakértői testület rendelkezésére a vizsgálandó szoftvert/adatbázist, illetve amennyiben ennek akadálya van, úgy ezt e határidőn belül jelentsék be és nyilatkozzanak: a szakértői bizonyítás tárgyában előterjesztett kérdésekre indítványaikat mennyiben tartják fenn.

[19] Az elsőfokú bíróság a 2022. április 5-i tárgyaláson a 138. sorszámú végzésével ismét felhívta az alperest, hogy a 135. sorszámú végzés szerinti határidőben bocsássa az Szakértői Testület rendelkezésére a perbeli szoftvert/adatbázist.

[20] Az alperes a (többször) meghosszabbított határidőben a 2022. május 3-án érkezett 144-II. sorszámú beadványában indítványozta, hogy az Szakértői Testület elsődlegesen az általa a beadványa mellékleteként csatolt dokumentációk (a szoftverek leírása és az adatbázis bemutatása) alapján, míg másodlagosan – amennyiben ennek alapján a kérdések nem válaszolhatók meg – a minisztérium telephelyén tartandó helyszíni szemle alapján válaszolja meg a feltett kérdéseket – mivel a minisztérium rendszeréhez külső hozzáférés biztosítása nem lehetséges –, míg harmadlagosan – ha az Szakértői Testület a 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet (Korm. rendelet) 8. § (1) bekezdése alapján visszautasítja a helyszíni szemle tartását – a kérdésekre helyszíni szemle tartása után szakértő szakértő adjon választ.

[21] Az elsőfokú bíróság a 2022. május 13-án kelt 148. sorszámú végzésével felhívta az alperest, hogy igazolja, tudja-e a helyszíni szemle megtartásának feltételeit biztosítani, „ennek hiányában” a minisztérium nyilatkozatával azt, hogy a szakértői bizonyítás távoli hozzáférés biztosítása útján nem, csak személyes megjelenés és helyszíni szemle útján lehetséges. Felhívta továbbá, hogy igazolja a harmadlagos bizonyítási indítványa előterjeszthetőségének eljárásjogi feltételeit.

[22] Az alperes a felhívásra a 2022. június 21-i beadványában akként nyilatkozott, hogy a helyszíni szemle tartásának feltételeiről egyeztet a minisztérium-mal, amelyre tekintettel kérte a nyilatkozattételre szabott határidő meghosszabbítását, valamint előadta, hogy a harmadlagos indítványának a Pp. 220. § (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti feltételei is fennállnak.

[23] Az Szakértői Testület 2022. június 15-én – az elsőfokú bíróság 149. sorszámú felhívására – szakértői véleményt terjesztett elő, amelyből kitűnően a szakértői tanács a Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése értelmében helyszíni szemlét nem végzett és a per tárgyává tett adatbázis megvizsgálhatósága hiányában az alperes által megvalósított mű szerzői jogi oltalma tárgyában feltett kérdéseket nem tudta megválaszolni.

[24] Az elsőfokú bíróság a szakvéleményt a feleknek azzal a felhívással adta ki, hogy arra 30 napon belül tegyenek észrevételt. Az alperes a szakvéleményt és a felhívást 2022. június 30-án vette kézhez.

[25] Az alperest ezt követően a 2022. július 13-án érkezett utólagos bizonyítási indítványában kérte, hogy a bíróság rendelje el szakértőtől szakértő véleményének kiegészítését vagy ennek hiányában rendeljen ki új szakértőt az általa korábban a szerzői jogi védelem fennállta igazolása céljából feltett kérdéseknek a minisztérium-nál lefolytatott szemlét követően történő megválaszolása érdekében.

[26] Az elsőfokú bíróság a 2023. április 25-i tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt 8.G.40.976/2019/222-I. számú végzésével az eljárást 227.513.000 forint vállalkozói díj visszafizetésére előterjesztett kereseti kérelem tárgyában megszüntette.

[27] A végzése indokolásában megállapította, hogy a 2. előzményi perben a bíróság már jogerősen elbírálta azt az igényt, amelyet a felperes a jelen eljárásban a korábbi kereseti kérelmekkel azonosan, 227.513.000 forint vállalkozói díj visszafizetésére előterjesztett kereseti kérelmében érvényesít. Erre tekintettel e részben – a Pp. 242. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontjára és a Pp.176.§ (1) bekezdés d) pontjában foglaltakra – az eljárás megszüntetésének van helye, míg az ezt meghaladó követelésrész tekintetében a keresettel érvényesített jog el nem bírált anyagi jogi feltételei vizsgálandók.

[28] A Fővárosi Ítéltábla az alperes 222-I. sorszámú végzés ellen előterjesztett fellebbezését – amelyben tartalma szerint kérte az elsőfokú végzés részbeni megváltoztatását és 757.105.550 forint vállalkozói díjkövetelés erejéig az eljárás megszüntetését – a 2023. november 23-án kelt és 2023. december 14-én jogerőre emelkedett 10.Gpkf.43.591/2023/5. számú végzésével visszautasította, majd a 10.Gpkf.44.131/2023/4. számú jogerős végzésével a felperesnek a végzés indokolása ellen benyújtott fellebbezését elbírálta és az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

IV.

[29] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét elutasította.

[30] Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 2.540.000 forint, míg az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 2.005.500 forint perköltséget.

[31] Határozata indokolásában a kereset elbírálásával kapcsolatban megállapította, hogy a felperes az anyagi pervezetés körében adott, a szakértői bizonyítás szükségességére vonatkozó tájékoztatását követően sem terjesztett elő szakértői bizonyítás iránti indítványt azon állításának igazolására, hogy az alperes a szerződést nem teljesítette és a más eljárásban kirendelt szakértő szakvéleményének alkalmazására előterjesztett, továbbá a magánszakértői bizonyítási indítványát is visszavonta.

[32] szakértő szakértői véleményével és annak kiegészítésével kapcsolatban – amelyet a felperes kért a saját nyilatkozatának tekinteni – megállapította, hogy a felperes törvényes képviselőjének nyilatkozata szerint az nem öleli fel az alperes által végzett valamennyi teljesítést, hanem az csak néhány alrendszerre vonatkozik.

[33] Minderre figyelemmel az alperesi teljesítést a rendelkezésére álló iratok alapján vizsgálta, amelynek keretében értékelte a kiállított teljesítési jegyzőkönyveket és teljesítésigazolás- megnevezésű okiratokat, valamint az 1. előzményi perben a 35.Gf.40.549/2016/16. számú elsőfokú ítélet azon megállapítását, hogy az alperes a 4. és 5. VK-mekben megjelölt munkákat nem végezte el, továbbá a 2. előzményi perben a Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.603/2017/21-II. számú ítéletének megállapításait, melyek szerint az ezt meghaladó, alperes által történt teljesítésekről a felperes szakértelemmel rendelkező megbízottja által kiállított teljesítésigazolások alátámasztják e munkák elvégzését és az elismerés miatt utóbb nincs helye a teljesítés mennyiségi és minőségi vizsgálatának. Utalt a szerződés 6.2. pontjában foglaltakra, amely meghatározta, hogy valamely mérőföldkő a leszállítással és a teljesítésigazolás aláírásával teljesítettnek tekinthető.

[34] Szakértői bizonyítás indítványozásának hiányában a felperes e teljesítések megtörténtét nem tette kétségessé. E körben idézett a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.21.102/2018/7. számú ítéletének indoklásából is, amely a teljesítési igazolásnak a bizonyítási terhet megfordító hatására vonatkozik.

[35] Az adott mérőföldkő teljesítési igazolással elismert teljesítése az azt megelőző mérőföldkő teljesítését is bizonyítja. A 2. előzményi perben a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a 2. VK-ben foglalt (munkavállalói és vezetői önkiszolgáló) rendszer tervezést (ESS/MSS) és a végfelhasználói oktatást a 2011. február 28-án kelt teljesítési igazolás igazolja, amelyből következően a 2. VK-ben foglaltak maradéktalanul teljesültek.

[36] A 2009. június 29. napján kelt, a felperes törvényes képviselője által kiállított nyilatkozat igazolja a szoftver típusa és a licencek átvételét, az alperes teljesítését.

[37] A teljesítési igazolásokon túlmenően figyelembe vette azt a körülményt is, hogy a fővállalkozási szerződés alapján a minisztérium a felperestől a rendszer neve rendszert átvette és a teljes vállalkozási díjat megfizette anélkül, hogy bármilyen jogfenntartással, kötbér vagy kártérítési igénytel élte volna a felperessel szemben.

[38] A felperes azon hivatkozásával összefüggésben, amely szerint a szerződés oszthatatlan tartalmú, egyetlen teljesítendő feladatot tartalmaz, amellyel az alperes késedelembe esett, megállapította, hogy a 2. előzményi perben a szolgáltatás oszthatatlanságát a bíróságok csak a 4. és 5. VK-mek szerinti feladatok, valamint a kötbér tekintetében rögzítették. Ennek alapján nem találta megállapíthatónak, hogy a szerződésben foglalt szolgáltatás teljes egészében oszthatatlan szolgáltatásnak minősülne.

[39] Utalt az alperes eljárás megszüntetése iránti kérelmét elbíráló 222-I. sorszámú végzésére és megállapította, hogy a megszüntetett részt meghaladóan, további 528.487.000 forint követelés vonatkozásában az alperes eljárás megszüntetése iránti kérelmét „elutasította” (az nem volt alapos), mivel a felperes ezt az igényét az előzményi perekben más jogcímen terjesztette elő.

[40] Az alperes elévülési kifogását vizsgálva az elévülés kezdő időpontjaként a teljesítés határidejét, azaz 2011. március 1. napját állapította meg, amelyhez képest a rPtk. 324. § (1) bekezdése szerinti ötéves elévülési idő 2016. március 1. napján járt le.

[41] A felperes 2014. november 14. napján kelt felszólító levele a jelen perben érvényesíthető, ítélt dolognak nem minősülő követelés elévülését nem szakította meg, mert a felperes az e felszólítással érintett jogát, azaz 146.229.000 forint + áfa összegű vállalkozói díj visszafizetése iránti követelését a 2. előzményi perben érvényesítette.

[42] A felperes 2016. február 17-én kelt levele, amelyet az alperesnek a 2016. február 12-i, szerzői jogi igény tárgyában küldött felszólítására küldött, nem szakította meg az öt éves elévülési időt a perben érvényesített vállalkozói díjak tekintetében.

[43] A felperes álláspontjától eltérően az elévülés megszakítását a rPtk. 327 § (2) bekezdése szerint a 2. előzményi perben 2018. április 25-én hozott Fővárosi Ítéltáblai jogerős ítélet sem eredményezhette, mivel a felperes szolgáltatás oszthatatlanságára mint kötelemlenkeztető jogi tényre hivatkozása nem megalapozott. Megállapította továbbá, hogy a 2. előzményi perben a bíróság más jogcímen előterjesztett kereseti kérelmek alapján vizsgálta az alperes teljesítését, amelyre tekintettel az ítélet a jelen per tárgyát képező követelések elévülésének megszakítását nem eredményezhette.

[44] Ennek alapján a felperes azon követelése, amelyet a jelen perben érvényesít és nem minősül ítélt dolognak, igényérvényesítés hiányában 2016. március 1. napján elévült.

[45] A felperes bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozására és azon indítványára, hogy az alperes csatolja a szerződés száma2 számú szerződést, azt rögzítette, hogy az alperes állítása szerint ez a szerződés azonos az alvállalkozói szerződés 1. számú mellékletét képező viszonteladói szoftverszerződéssel, amely tény tanú4 a tanúvallomásában megerősített.

[46] Az elsőfokú bíróság mindezekre tekintettel a felperes elsődleges és másodlagos kereseti kérelmét is elutasította, elsődlegesen a követelés elévült voltára tekintettel, másodlagosan azokat érdemben elbírálva, bizonyítottság hiányában találta megalapozatlannak.

[47] Az alperes viszontkeresetének elbírálása körében elsődlegesen a felperes elévülési kifogását vizsgálta és megállapította, hogy az elévülés kezdő időpontja az alperes által állított jogsértő felhasználás kezdő időpontja, azaz 2011. február 28. napja, így a rPtk. 324 § (1) bekezdése szerinti ötéves elévülési idő 2016. február 28. napján járt le.

[48] Az alperes 2016. február 12. napján kelt felszólító levele az elévülést a rPtk. 327 § (1) bekezdése alapján megszakította, ekkor az elévülés újból kezdődött, így az alperes a 2019. október 9. napján előterjesztett viszontkeresetét elévülési időn belül nyújtotta be.

[49] Az elsőfokú bíróság az Szakértői Testület szakértői véleményét elfogadta, mert a szakértői testület a feltett kérdésekre adott válaszait indokolta, és csak azokban az esetekben nem tudott választ adni a kirendelő végzésben foglalt kérdésekre, amelyek megválaszolásához az alperes nem bocsátotta rendelkezésére a vizsgálandó szoftvert, adatbázist, a számítógépi programalkotásokat, illetve azok dokumentációját. Utalt a lefolytatott anyagi jogi pervezetésre, amelynek értelmében mindennek igazolása az alperes bizonyítási érdekkörébe tartozott.

[50] Az Szakértői Testület tájékoztatása alapján a felhívására az alperes által csatolt iratok nem voltak elégségesek az eredményes szakértői bizonyítás lefolytatásához.

[51] Az alperes által beszerezni kért szakértői igazságügyi informatikai szakértőnek az 1. előzményi perben adott 2014. április 23-i szakvéleménye és annak 2014. december 2-i kiegészítése, továbbá szakértői szakértő jelen perben feltett kérdésekre adott válaszai alapján megállapította, hogy a 2014-ben végzett vizsgálat kizárólag az 5. számú VK-mel összefüggő teljesítésre korlátozódott, amelyhez nem kellett a migrációhoz készített programok tartalmi részét, az egyes munkafolyamatokat, illetőleg fejlesztési tevékenységek részleteit vizsgálni. A szakértői vélemény kiegészítése alapján megállapította, hogy az alperes által e körben indítványozott szakértői bizonyítás nem járt eredménnyel, mivel a szakértő megállapítása szerint is további vizsgálatok szükségesek a segédprogramokat, fejlesztési tevékenységet illetően.

[52] Utalt a 197. sorszámú végzésére is, amellyel elutasította a felperesnek a szakértői igazságügyi szakértő kizárása iránti indítványát.

[53] Az alperes utólagos bizonyítási indítványát „elutasította”, mivel annak a Pp. 220 § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételei nem álltak fenn, ugyanis a viszontkeresete alapjául szolgáló tény bizonyítására előterjesztett indítványa (helyesen: a bizonyítani kívánt tény) nem utóbb keletkezett, az alperes nem igazolta, hogy önhibáján kívül utóbb szerzett tudomást a szakértői bizonyítás kiegészítésének szükségességéről. Ennek során figyelembe vette, hogy az alperes a tevékenységéből adódóan és a szerződés 1. számú mellékletét képező viszonteladói szoftver szerződés alapján is felismerhető lehetett az alperes számára az, hogy milyen bizonyítási eszköz útján igazolható a létrehozott adatbázis és szoftver megfelelősége és értéke. Az alperesnek lehetősége lett volna az Szakértői Testület szakértői véleményében hiányolt szoftver dokumentációjának a szakértő rendelkezésére bocsátására, azonban ezt önhibájából elmulasztotta.

[54] Az utólagos bizonyítás Pp. 220 § (1) bekezdés b) pontjában foglalt feltételei is hiányoznak, mivel az alperes mint szakcég még az Szakértői Testület szakértői véleményének előterjesztését megelőzően tudomással bírhatott az ellenbizonyítás módjáról és eszközeiről, így tudhatott arról is, hogy a Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése szerint a szakértői testület helyszíni szemlét nem tart.

[55] A Pp. 220 § (1) bekezdés d) pontjára alapított utólagos bizonyítási indítvány is megalapozatlan, annak eljárásjogi feltételei nem állnak fenn, ugyanis a 135. sorszámú végzése nem tekinthető anyagi pervezetésnek.

[56] A szakértői bizonyítás eredménytelenségére tekintettel az alperes elsődleges, másodlagos és harmadlagos viszontkereseti kérelmét is elutasította, mivel nem nyert bizonyítást, hogy az alperes teljesítése szerzői jogi védelemben részesülő gyűjteményes műnek minősülő adatbázisnak tekinthető, ennek folytán nem volt megállapítható a

jogosulatlan felhasználás, a jogsértés, így az azzal elért gazdagodás és a szerzői jog megsértéséből eredő kár bekövetkezte sem.

[57] A perköltség viseléséről a Pp. 82-83. §-ai alapján akként rendelkezett, hogy a kereseti kérelem tekintetében pervesztes felperest kötelezte az alperesnek 2.000.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló, míg a viszontkereset vonatkozásában pervesztes alperest a felperesnek 2.005.500 forint szakértői díjból és ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére, amelyekből az ügyvédi munkadíjak összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (IM rendelet) 3. § (3) bekezdése és 4. §-a szerint állapította meg.

V.1.

[58] Az ítélet keresetet elutasító részével szemben a felperes, míg a viszontkeresetet elutasító és a felperes által fizetendő perköltség összegére vonatkozó részeivel szemben az alperes fellebbezett.

[59] A felperes fellebbezésében kérte elsődlegesen az ítélet keresete szerinti megváltoztatását, az alperes kötelezését elsősorban (a jogerős részbeni permegszüntetésre is tekintettel) 1.351.357.000 forint, másodsorban 624.360.000 forint és ezen összegeknek 2018. április 25-étől a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére; a fellebbezési ellenkérelemben másodlagosan a keresetet elutasító ítéleti rendelkezés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, továbbá a perköltsége megfizetését.

[60] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak a követelés elévülésére vonatkozó megállapítása nem helytálló, mivel az elsőfokú bíróság 222-I. sorszámú végzésében megállapította a perben érvényesített követelés ténybeli- és jogalapját, azaz azt, hogy az alperes az alvállalkozási szerződést nem teljesítette és az érvényesíteni kívánt jogot a 2. előzményi perben már jogerősen elbírálták. Az elsőfokú bíróság e döntését a Pp. 176. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltakra alapította. Mivel a BH2006. 220. számú eseti döntés értelmében elsősorban a követelés elévülését kellett vizsgálni és az elsőfokú bíróság a végzésével az ügy érdemében döntött, ezzel azt is megállapította, hogy a követelése nem évült el. Hangsúlyozta, hogy a Pp. 357. § (1) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság a saját határozatához – így a permegszüntető végzéséhez is – a jelen perben kötve van.

[61] Hivatkozott emellett arra is, hogy a korábbi bírósági eljárás a rPtk. 327. § (1) bekezdése szerint az elévülést megszakította, majd az eljárást lezáró jogerős ítélet 2018. április 25-én a rPtk. 327. § (2) bekezdése szerint az ötéves elévülési időt újraindította.

[62] Utalt arra, hogy ítélt dolognak nem csupán az minősül, hogy az alperes a 4. és 5. számú VK-ekben megjelölt feladatokat nem végezte el, hanem az is, hogy az alvállalkozási szerződés oszthatatlan szolgáltatás megvalósítására vonatkozik, tehát a szerződésszegés (nemteljesítés) következményei a rPtk. 317. § (2) bekezdése értelmében a teljes szerződés vonatkozásában beálltak. Hivatkozott még e körben a Kúria 6/2022. Jogegységi határozatában, a BH2015. 230. számú eseti döntésében és a Pp. 360. § (1) bekezdésében foglaltakra is. Ezzel kapcsolatosan kifejtette azt is, hogy mivel a Kúria jogegységi határozata annak 2023. február 15-i közzétételétől kezdődően kötelező, attól fogva minősül a 2. előzményi perben elbírált követelése ítélt dolognak.

[63] E körbe vonható hivatkozása volt továbbá az, hogy a 2. előzményi perben a követelése érdemi elbírálására nem került sor, mivel azt a bíróság a kiállított teljesítésigazolásokra tekintettel, a rPtk. 316. § (1) bekezdése szerinti jogfenntartás hiányában találta megalapozatlannak.

[64] Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróságnak elsődlegesen az elévülés kérdésében kellett döntenie és 2020. szeptemberében valamennyi adat a rendelkezésére állt az elévülési kifogás elbírálásához. Az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést követett el azzal, hogy erről észszerű időn belül nem döntött, valamint az elévülés megállapítása ellenére érdemben is elbírálta a keresetét.

[65] Álláspontja szerint a követelése azért sem évült el, mert az elévülést fizetési felszólítások szakították meg.

[66] E körben hivatkozott a 2014. november 14-i felszólítására, amelyről az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a 2. előzményi perben érvényesített követeléseket tartalmazta. Ennek a megállapításnak a téves voltát arra alapította, hogy a 2. előzményi perben született elsőfokú ítéletet a Fővárosi Ítéltábla a 35.Gf.40.549/2016/16. számú részítéletével hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, amelyből következően a jogerős másodfokú részítélet a szerződés nem teljesítésére alapított követelések elévülési idejét a rPtk. 327. § (2) bekezdésének megfelelően újraindította. Megjegyezte, hogy amennyiben az elévülési határidő nem kezdődött volna újra, abban az esetben a 2. előzményi perben nem bírálták volna el érdemben a keresetét, hanem elévülés címén utasították volna el.

[67] Ugyancsak megszakította az elévülést a 2016. február 17-i – az alperes által február 19-én átvett – levele, amelynek elévülést megszakító hatása körében az elsőfokú bíróság a Pp. 346. §-a szerinti indokolási kötelezettségét elmulasztotta, ezáltal megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás követelményét is. Állította, hogy ez a levél a Kúria Gazdasági Kollégiumának – pontosabban meg nem határozott – tanácselnöki értekezletének állásfoglalása szerint felszólításnak minősül, mivel abból a követelés érvényesítésének szándéka kitűnik.

[68] Nem értett egyet az elsőfokú ítéletnek a 2. előzményi perben született jogerős ítélet elévülést megszakító hatása hiányára vonatkozó indokolásával és hivatkozott továbbra

is a szerződés nemteljesítésére mint ítélt dologra, valamint a vállalt szolgáltatás oszthatatlan jellegére.

[69] Az alperes által vállalt teljesítés oszthatatlansága kapcsán utalt a Kúria Pfv.V.21.102/2018/7. számú ítéletére, az abban foglalt indokolásra, amely szerint az alperes által nem teljesített kötelezettség a teljes szerződés vonatkozásában fennáll és erre tekintettel a fizetendő kötbér összege a teljes vállalkozói díj arányában meghatározott.

[70] Állította, hogy az alperes teljesítésének hiánya ítélt dolog és a szerződés oszthatatlansága folytán a kereseti követelése megalapozottságának igazolására szakértői vizsgálat nem volt szükséges. Megjegyezte, hogy a nem kézzelfogható teljesítésre tekintettel a rendszer sajátosságai miatt a szerződésben vállaltak nem teljesítése szakértői úton nem is volt bizonyítható, ugyanakkor a más eljárásban korábban kirendelt szakértői vélemény sem tudta alátámasztani az alperes részéről történt teljesítést.

[71] Az alperes teljesítésének hiányát ítélt dologként igazolja a Kúria 2. előzményi perben született felülvizsgálati ítélete, amelytől a jogviszony minősítése kérdésében utóbb sem lehet eltérni a BH2002. 235. számú eseti döntésben foglaltak szerint.

[72] A teljesítés megtörténte kizárható az alapján is, hogy a 2011. december 31. napját megelőző állapot szerint a minisztérium rendszer neve rendszermentései az alperes teljesítését nem tartalmazzák, haditechnikai engedély hiányában a minisztérium-ban semmilyen munkát nem is végezhetett. Az alperes rendszeraudit jelentése szintén a teljesítése hiányát támasztja alá.

[73] Végül az alperes nem teljesítését alátámasztja az Szakértői Testület szakértői véleménye is.

[74] Vitássá tette az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a szerződés osztható szolgáltatást tartalmazott. Érthetetlennek minősítette az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a 2. előzményi perben az oszthatatlanság csupán a kötbér tekintetében került megállapításra. E körben hivatkozott az ezen előzményi perben született ítéletekre, amelyek álláspontja szerint ítélt dolog hatályával mondták ki a szolgáltatás oszthatatlanságát. Amennyiben a korábban eljáró bíróságok a szerződés szerinti szolgáltatást oszthatónak ítélték volna, úgy nem állapíthatták volna meg a szerződés nem teljesítését sem. Megjegyezte, hogy a rész-határidők kikötése sem zárja ki az oszthatatlan szolgáltatás megállapíthatóságát.

[75] Előadta, hogy a szoftver típusa és karbantartás teljesítése nem az alperes által hivatkozott szerződés száma2 számú külön szerződésben foglaltak szerint történt, amely az alvállalkozási szerződés 1. számú mellékletével egyezik meg, és állította, hogy az alperes által csatolt szerződés hamisítvány. A két dokumentum azonosságát csupán az alperes saját állítása támasztja alá, az okiratok egyezőségét tanú4 tanú sem állította. Utalt arra, hogy ezzel

összefüggésben – adatok hiányában – bizonyítási szükséghelyzetben van, az alperes azonban többszöri kérésére a dokumentum eredeti, aláírt példányát nem mutatta be. Kérte ezért valósan elfogadni azon állítását, hogy a licenc szállítására vonatkozó szerződés száma2 számú szerződés létezik, de nem azonos az alperes által hivatkozott dokumentummal. Megjegyezte, hogy a 2. előzményi perben született jogerős ítélet megállapítása szerint az alvállalkozói szerződés 1. számú melléklete nem önálló szerződés, így kizárható, hogy megegyezzen az önálló licenc vásárlási szerződéssel, de ezt cáfolja az alperes által hivatkozott dokumentum, valamint az alvállalkozási szerződés közti számos eltérés, amely a leszállítandó alkalmazotti önkiszolgáló humán licencek számában is megmutatkozik.

[76] Vitatta azt is, hogy a szerződés 6.2. pontjában foglaltakra is tekintettel valamely teljesítésigazolás ténye nem csak az adott mérőldkő, hanem az összes azt megelőző mérőldkő maradéktalan teljesítését is igazolhatná, amely a szerződés szerinti szolgáltatás oszthatatlan jellegéből is következik. Utalt a szerződés azon megfogalmazására, amely szerint valamely tétel kifizetésének előfeltétele nem egyszerűen a megelőző, hanem a megelőző és azonos típusú tételek maradéktalan teljesítése.

[77] Állította, hogy a vállalatirányítási rendszer sajátossága kizárja a szerződésszerű részteljesítés hagyományos értelmezését. Az egyes mérőldkökhez tartozó dokumentáció, műszaki követelmény vagy az adott rendszernek megfeleltethetőség hiányában nem értelmezhető a részteljesítés maradéktalan teljesítéséről kiadott igazolás. Megjegyezte, hogy a teljes rendszer valamennyi alrendszerére igaz, hogy mindig az adott pillanatban hatályos szabályoknak és minisztérium rendelkezéseknek megfelelően kellett működnie.

[78] Az alperes a 40 szerződéses mérőldkőből mindössze 7-hez tudott teljesítés igazolást csatolni.

[79] Az elsőfokú bíróság megállapításával ellentétben hangsúlyozta, hogy a minisztérium és közte lévő jogviszony nem a jelen per tárgya és az elsőfokú bíróság által értékelt átvételi jegyzőkönyv nem a rendszer neve rendszer átvételét, hanem a rendszer neve+ átvételét igazolja, amelyet viszont nem az alperes, hanem – többletfeladatok ellátásával – ő valósított meg; a minisztérium csak szerzői, vagyoni és használati jogok átadására tekintettel mondott le a követeléseiről. A teljesítés megrendelő általi átvételéből ezért nem lehet az alperes szerződésszerű teljesítésére következtetni.

[80] A másodlagos kereseti követelése mindenképpen megalapozott, mert az alperes sem a licenceket, sem a szoftver típusát nem szállította le.

[81] A másodlagos keresete akkor is alapos, ha a szerződés osztható szolgáltatást tartalmazott volna, ugyanis a licenc leszállításáról teljesítésigazolás nem készült, azt csak a szerződés 6.2. pontjának megfelelő jegyzőkönyv igazolhatta volna. Az elsőfokú bíróság megállapításával ellentétben az Üzleti Feltételek 1. §-a szerint a leszállított szoftver ellenőrzése csupán abban az esetben képezte volna a kötelezettségét, amennyiben az szoftver típusa szállítása külön szerződés alapján történik, ezt a kötelezettséget azonban az

alvállalkozási szerződés tartalmazta. Megjegyezte, hogy valamennyi dokumentum által igazoltan az szoftver típusa díjának kifizetésére a teljesítés megtörténte előtt került sor. Az alperes által hivatkozott, a licenckulcs átvételére vonatkozó dokumentum csupán bejelentkezési azonosító és jelszó átadását igazolja, a felperes azonban a szoftvert alkalmazni nem tudta, ahhoz alkalmas konfiguráció csak 2009. december 15-től állhatott rendelkezésére.

[82] Hivatkozott arra, hogy a kereset elutasítása esetén az alperes annak ellenére megtarthatná a kifizetett díjazást, hogy az alvállalkozói szerződést nem teljesítette.

V.2.

[83] Az alperes fellebbezésében kérte elsődlegesen az ítélet viszontkereset elutasító, valamint a perköltségét megállapító rendelkezés megváltoztatását és a felperes viszontkeresete szerinti marasztalását, valamint az elutasított kereset tekintetében a felperes által fizetendő perköltség összegének 17.988.703 forint + áfa összegre felemelését; míg másodlagosan e rendelkezések hatályon kívül helyezését és azok vonatkozásában az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, továbbá a felperes perköltség viselésére kötelezését.

[84] Álláspontja szerint a viszontkereset elutasító rendelkezés megalapozatlan, mivel az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértéssel hagyta figyelmen kívül a 2022. július 13-i beadványában előterjesztett utólagos bizonyítási indítványt, amelynek a Pp. 220. § (1) bekezdése szerinti feltételei fennálltak. A viszontkeresete elutasításának a bizonyítás eredménytelensége volt az oka, az utólagos bizonyítási indítványának az elsőfokú bíróságnak eleget kellett volna tennie, mivel ennek hiányában a viszontkereset alapossága nem ítéltető meg.

[85] Kifejtette, hogy az érdemi tárgyalás során 2022. március 24-én az Szakértői Testület szakvéleményéből, valamint 2022. június 30-án a további információkra a szakértő által adott válaszból derülhetett csak ki számára, hogy a szakértőhöz indítványozott kérdések jelentős része azért nem megválaszolható, mert az ahhoz szükséges adatok, számítógépi programalkotások és adatbázis nem álltak a szakértő rendelkezésére, illetve a szakértői testület nem kíván helyszíni szemlét tartani. Állítása szerint önmagában az is szakkérdésnek minősül, hogy a szakértőnek a feltett kérdések megválaszolásához mire van szüksége.

[86] Az utólagos bizonyítási indítványt arra tekintettel terjesztette elő, hogy az adatbázist és a szoftvert nem állt módjában a szakértő rendelkezésére bocsátani, az kizárólag a felperes megrendelője, a minisztérium szervein érhető el.

[87] Állította, hogy az utólagos bizonyítás Pp. 220. § (1) bekezdés d) pontja szerinti feltételei fennálltak, ugyanis az elsőfokú bíróságnak anyagi pervezetést kellett volna adnia

abban a körben, hogy a szakértői vélemény alapján a szoftver és adatbázis Szakértői Testület elé tárása szükséges a már elrendelt bizonyítás eredményes lefolytatásához. A szakvélemény 2022. június 30-i kézhezvételéhez képest az utólagos bizonyítási indítványt tizenöt napos határidőn belül terjesztette elő.

[88] A Pp. 237. § (2) és (4) bekezdéseire hivatkozással kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság 135. sorszámú végzésében adott tájékoztatás és felhívás anyagi pervezetésnek minősül, amely az adott tárgyalási szakban már eleve csak az érdemi bizonyítás lefolytatása érdekében történhetett. Alaptalanul értékelte az elsőfokú bíróság önhibaként a terhére a szoftver és az adatbázis benyújtásának elmulasztását, figyelemmel azon nyilatkozatára is, hogy ezek nem álltak a rendelkezésére és kérte a helyszíni szemle lefolytatását, valamint informatikai szakértő bevonását.

[89] A Pp. 220. § (1) bekezdés b) pontja alapján is fennálltak az utólagos bizonyítás elrendelésének feltételei, mivel tőle nem volt elvárható annak felismerése, hogy a szakértő részére feltett kérdések a perben addig rendelkezésre bocsátott információk alapján nem válaszolhatók meg teljeskörűen. Jogsértő az ítélet azon megállapítása, hogy a tevékenységéből adódóan bármilyen szakkérdésnek minősülő tény fel kellett volna ismernie. Álláspontja szerint az ítélet e körben csak az önhiba fennálltára alapozta a bizonyítás mellőzését, annak egyéb eljárásjogi feltételeit nem állította.

[90] A fentiekre tekintettel az önhiba hiánya miatt az előzetes bizonyítás elrendelésének a Pp. 220. § (1) bekezdés a) pontja alapján is helye volt.

[91] Az elsődleges fellebbezési kérelme körében kérte a Pp. 369. § (3) bekezdés b) pontja alapján az általa kért utólagos bizonyítás másodfokú eljárásban történő „pótlását”, ennek keretében szakértől igazságügyi műszaki szakértő – vagy más igazságügyi informatikai szakértő – kirendelését azzal, hogy a Fővárosi Ítéltábla a szakértő feladatául szabja a szoftverek és adatbázis megtekintését követően azon kérdések megválaszolását, hogy fellelhetők-e a minisztérium szerverén az A/28. sorszámú mellékletben felsorolt szoftverek és adatbázis, megállapítható-e, hogy ezeket ő készítette és azok létrehozása a rutin programozói munkán túlmutató szoftverfejlesztési, programozási munkát igényelt. Kérte továbbá a szoftverek funkciójának, rendeltetésének, valamint az adatbázis működésének részletes ismertetését.

[92] Véleménye szerint ennek függvényében szükséges lehet az Szakértői Testület szakvéleményének további kiegészítése annak eldönthetősége érdekében, hogy ezen felmért szoftver és adatbázis szerzői jogi védelem alatt állnak-e.

[93] A másodlagos fellebbezési kérelme alapjaként arra hivatkozott, hogy az utólagos bizonyítás alaptalan mellőzése az ügy érdemére kiható lényeges eljárási szabálysértés, a bizonyítási eljárás lefolytatása azonban a másodfokú eljárás során nem észszerű.

[94] Az ítélet keresetet elutasító részének a perköltséget megállapító rendelkezésével összefüggésben előadta, hogy a felperes keresetének pertárgyértéke – amely mintegy huszonötszöröse a viszontkeresete pertárgyértékének – alapján az IM rendelet 3. §-a szerint számítandó ügyvédi munkadíjának összege 17.988.703 forint + áfa, amelyet az elsőfokú bíróság az IM rendelet 3. § (6) bekezdésével írtak megsértésével minden indokolás nélkül mérsékelte 89 %-kal, míg a felperesnek járó perköltséget csupán 28 %-kal. Állította, hogy az így megállapított ügyvédi költség nem áll arányban a ténylegesen végzett ügyvédi tevékenységgel, figyelemmel a több mint négy évig tartó elsőfokú eljárásra és a felperes terjedelmes előkészítő irataira, többszöri keresetváltoztatására, valamint az ezekre reagáló közel 300 oldalnyi előkészítő iratára, továbbá tekintettel arra is, hogy az eljárás jelentős részben a felperes kereseti kérelme tárgyában folyt, amely alaptalannak bizonyult. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ügyvédi munkadíj IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerinti mérséklésére vonatkozó indokolási kötelezettségének nem tett eleget.

[95] A másodlagos kérelme alapjául állította, hogy az ügyvédi munkadíj mérséklése indokolásának mellőzése az ügy érdemére kiható lényeges eljárási szabálysértés, amelynek másodfokú eljárásban orvoslása nem észszerű.

V.3.

[96] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az ítélet felperes keresetét elutasító részének – az általa nem fellebbezett körben történő – helybenhagyását.

[97] Álláspotja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes követelése elévült. A felperes 2014. november 14-i fizetési felszólítása olyan követelésekre vonatkozott, amelyeket a felperes a 2. előzményi perben már érvényesített és amelyek már ítélt dolognak minősülnek; ettől eltérő követelésre a felperes sem hivatkozott.

[98] A 2. előzményi perben érvényesítéssel azonos jogból eredő követelést a jelen perben 756.415.876 (helyesen: 757.105.550) forint összegben terjesztette elő, míg a további 822.454.421 (helyesen: 821.764.747) forint vonatkozásában e levél fizetési felszólítást nem tartalmazott, így e követelésrész tekintetében az elévülési idő nem szakadt meg.

[99] Megjegyezte, hogy e fizetési felszólítás nem releváns, mert az elévülés megszakítása esetén az ötéves elévülési időtartam 2019. november 14-én járt volna le, amelyhez képest a felperes keresetindításának joghatályai – a saját előadása értelmében is – csak 2020. szeptember 15-én álltak be.

[100] A 2016. február 17-i ügyvédi levél elévülést megszakító hatása tekintetében az ítélet világos indokolást tartalmazott, amely szerint az abban foglalt követelés szerzői jogi

igényre vonatkozott. E körben utalt arra is, hogy ebben a levélben a jogfenntartásra utaló félmondat nem minősül olyan fizetési felszólításnak, amely alapján a követelés kétségtelenül beazonosítható és amely az elévülés megszakítására alkalmas lehetett volna.

[101] A 2. előzményi per, illetve az annak során hozott határozatok szintén nem alkalmasak az elévülés megszakítására, mivel nem merülhet fel az elévülés jogerős határozat miatti megszakadása olyan követeléssel kapcsolatban, amelyet a felperes az előzményi per során nem érvényesített. A 2. előzményi perben elbírált követelése ítélt dolognak számít, kizárt, hogy a követelésről való jogerős döntésnek a követelés elévülését megszakító hatása lehessen.

[102] Kifejtette, hogy az eljárás megszüntetése iránti kérelme szerinti összegű követelésből az elsőfokú bíróság által megszüntetett 227.513.000 forinton felül az ezt meghaladó követelés tekintetében a kereset érdemi elutasításának van helye, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság 222-I. sorszámu jogerős végzésének megállapítása szerint is a 2. előzményi perben e követelések megalapozottságát a bíróságok már vizsgálták, azokat megalapozatlannak találták és nincs olyan további anyagi jogi körülmény, amelyre tekintettel a jelen perben másként kellene határozni. Megjegyezte, hogy emellett a 222-I. sorszámu végzéssel szembeni fellebbezésében kifejtetteket „természetesen” továbbra is fenntartja.

[103] Az elsőfokú bíróság elsődlegesen az elévülés kérdésében döntött és nincs eljárásjogi akadálya, hogy annak kimondása mellett, hogy a követelés bíróság előtti érvényesítésének akadálya van, a bíróság a felek érveit – pergazdaságossági okokból – értékelje.

[104] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes keresete az ügy érdemét illetően is megalapozatlan.

[105] A 2. előzményi perben eljáró bíróságok sem az alvállalkozási szerződés oszthatatlanságát, sem annak alperes általi nem teljesítését nem állapították meg. Az oszthatatlanságot kizárólag a 4. és 5. VK-ek, a migráció vonatkozásában és az e szolgáltatás késedelme miatt megítélt kötbér tekintetében vizsgálták. A bíróságok azt állapították meg, hogy a szerződés annak célját tekintve oszthatatlan, ez azonban nem jelenti a rPtk. 317. §-a szerinti szolgáltatás és szerződésszegés oszthatatlanságát is. Megjegyezte, hogy a teljes szerződés oszthatatlanságának megállapíthatósága esetén a felperesnek a 2. előzményi perben teljes egészében pernyertesnek kellett volna lennie. Az oszthatatlanság hiányában nem megalapozott a felperes azon állítása, hogy a 4-5. VK-ek nem teljesítése a rPtk. 317. § (2) bekezdése alapján a teljes szerződés nem teljesítését eredményezi.

[106] Amennyiben az előzményi perben meg is állapították volna a nem teljesítést, ennek kimondása nem a kereseti kérelmet megalapozó tényállítások része, hanem maga a jogi következtetés, az ügy érdemében hozott döntés, azaz ez a tény ítélt dolognak akkor sem lenne tekinthető.

[107] Ugyanakkor a részben teljesített munkák ellenértéke a rPtk. 319. § (2) bekezdése szerinti elszámolás keretében abban az esetben is megilletné, ha egyébként a teljesítés szempontjából a vállalt szolgáltatást oszthatatlannak kellene tekinteni.

[108] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes szakértői bizonyítás indítványozása hiányában nem tudta igazolni azon álláspontját, hogy a szerződést nem teljesítette. A teljesítés hiányának bizonyítására nem alkalmas a rendszeraudit-dokumentum, annak megtörténtét pedig teljesítési igazolás bizonyítja. A felperes álláspontjával ellentétben az Szakértői Testület szakvéleménye az alvállalkozási szerződés nem teljesítését nem támasztja alá, az ilyen megállapítást nem tartalmaz.

[109] Az elsőfokú bíróság helyesen vette figyelembe a teljesítés megtörténtének értékelésekor azt is, hogy a teljesítést a végső megrendelő minisztérium maradéktalanul átvette, kifizette, majd további fejlesztési szolgáltatásokat és licenc típusokat rendelt meg, a rendszert több mint tíz éve használja; ezzel szemben a felperes nem bizonyította, hogy a kifizetésekre más szolgáltatások ellentételezéseként került sor és nem igazolta, hogy a minisztérium rendszer neve+ rendszert a felperes készítette.

[110] Fenntartotta, hogy a szerződés száma2 számú szerződés azonos az alvállalkozási szerződés 1. számú mellékletét képező viszonteladói szoftver szerződéssel.

[111] A másodlagos keresettel összefüggésben hivatkozott a minisztérium részére átadott és használt rendszerre, a szakértői bizonyítás hiányára, valamint a teljesítés megtörténtét igazoló teljesítésigazolásokra, a 2. előzményi per jogerős ítéletének a mérőföldkövek egymásra épülésével összefüggő megállapításaira, valamint arra, hogy a másodlagos kérelem szerinti követelés úgyszintén elévült.

V.4.

[112] A felperes fellebbezési ellenkérelmének az alperes fellebbezésével összefüggésbe hozható részében – annak tartalma szerint – kérte a kereset elutasítása esetén az ezzel kapcsolatban az alperesnek fizetendő perköltség összegére vonatkozó rendelkezésnek, valamint az ítélet viszontkeresetet elutasító részének a helybenhagyását.

[113] Állította, hogy az alperes fellebbezése nincs az ítélet rendelkező részével összhangban, nem arra, hanem az eljárást részben megszüntető 222-I. sorszámú végzésre vonatkozik.

[114] Előadta, hogy a viszontkereset elutasítása megalapozottan történt, amit a Pp. 206. § (1) bekezdés a) pontja alapján eleve vissza kellett volna utasítani, mivel azt az alperes nem a keresettel érvényesíteni kívánt joggal azonos jogviszonyból eredő jogra alapította, továbbá állította, hogy „a viszontkereset jogalapja” elévült.

[115] Emellett ismételten kifejtette a fellebbezésében már előadott azon hivatkozásait, amelyek lényege szerint a perben ítélt dologként kezelendő, hogy az alperes az alvállalkozási szerződéshez kapcsolódó 4. és 5. számú VK-ekben foglalt feladatokat nem teljesítette, a szerződés tartalma oszthatatlan szolgáltatás és a rPtk. 317. § (2) bekezdése értelmében a szerződésszegés (nemteljesítés) következményei a teljes szerződés vonatkozásában beálltak.

[116] Állította továbbá, hogy tanú4 „tanúvallomása előre felkészített volt”, valamint kifejtette, hogy a 2. előzményi perben kirendelt szakértől igazságügyi szakértő véleménye aggályos, bizonyításra alkalmatlan és a kiegészítő szakvéleménye voltaképpen megalapozatlan jognyilatkozat, valamint elfogult is. Hivatkozott arra, hogy az alperes által A/28. sorszámon csatolt, a szoftverekhez készült dokumentáció és A/29. sorszámú melléklet, az adatbázis leírása is hamisított.

[117] A felperes az alperes fellebbezési ellenkérelmére tett észrevételében táblázatos formában cáfolta az alperes egyes megállapításait, hivatkozásait, azzal szemben újra előadta a korábban a fellebbezésében, valamint a fellebbezési ellenkérelmében is kifejtett álláspontját. Emellett állította, hogy az alperes álláspontjával ellentétben a 2. előzményi perben érvényesített követeléshez képest azonos jogból eredő követelést a jelen perben nem 757.000.000 forint, hanem 1.578.870.297 forint összegben terjesztett elő. Rámutatott, hogy az alperes álláspontjával szemben a jelen kereset előterjesztésének az elévülés megszakadása szempontjából irányadó dátuma 2019. március 1. napja. Hangsúlyozta azt is, hogy a 2. előzményi perben a bíróság (az adatmigráció díjával kapcsolatos 5.1. számú kereseti kérelmén felül) a kereseti kérelmei anyagi jogi feltételeit nem vizsgálta, hanem a követeléseket a rPtk. 316. § (1) bekezdése alapján utasította el. Állította továbbá, hogy az alperes által leszállított rendszer működésképtelen, annak lényeges eleme ugyanis a meg nem valósult adatmigráció.

[118] Hivatkozott arra is, hogy az elévülés körében irányadó 6/2022. Jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének kimondására az Alkotmánybíróság előtt kezdeményezett eljárásban nem került sor. Végül utalt a Kúria Pfv.III.21.290/2022/3. számú határozatának [41] bekezdésében foglaltakra, valamint a Pfv.IV.21.510/2021/8. számú és Pfv.V.22.146/2017/8. számú határozatainak elvi tartalmára, amelyek értelmében – perindítás esetén – az elévülés megszakadása nem korlátozódik azon összegre, amelynek érvényesítése iránt a keresetet benyújtották.

[119] Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezése és ekként a perköltségben marasztalása is megalapozatlan, de ettől eltekintve az alperesnek járó perköltség összegét helytállóan határozta meg, és az indokolás magában foglalja az IM rendelet 3. § (6) bekezdésére hivatkozást.

[120] Kifejtette, hogy az alperesnek megítélt perköltség összege reális, mivel a védekezése során érdemi ügyvédi tevékenységet nem végzett, viszont sorozatosan megsértette a Pp. 4. § (3) bekezdése szerinti igazmondási kötelezettségét, illetőleg az 5. § (2) bekezdésében írt jóhiszemű eljárás elvét. Ennek körében utalt a fellebbezésében is előadottakra, amelyek szerint az alperes a szerződést nem teljesítette, a szolgáltatás oszthatatlan és az alperes által hivatkozott szerződés száma2 számú szerződés hamisított.

VI.

[121] A Fővárosi Ítéltábla – a Pp. 380. §-ában foglalt feltételek fennállta hiányában – a felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelmek korlátai között gyakorolta. A felperes fellebbezése a keresetet elutasító, míg az alperes fellebbezése a viszontkeresetet elutasító és – a keresetet elutasító rendelkezésekhez kapcsolódóan – a felperest perköltség viselésére kötelező ítéleti rendelkezésekre terjedt ki, míg a viszontkeresetet elutasító részhez tartozó, az alperest perköltség viselésére kötelező rendelkezését a felperes jogorvoslati kérelemmel nem támadta, ezért az a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

[122] A fellebbezések a per főtárgyát illetően megalapozatlanok, az alperes perköltség felemelése vonatkozásában előterjesztett fellebbezése részben megalapozott.

[123] A Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt rögzíti, hogy a Pp. 370. § (1) bekezdése és 369. § (3) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörében kizárólag a fellebbezésekben megjelölt hivatkozásokat vizsgálhatta. Az elsőfokú bíróság eljárást részben megszüntető 222-I. sorszámú végzésének jogerőre emelkedése és az ítéletnek a megszüntetési kérelem részbeni megalapozatlanságára vonatkozó indokolásával szembeni fellebbezés hiányában nem volt mód az elsőfokú bíróság ítélt dologgal összefüggésben kifejtett álláspontjának felülbírálatára és az alperes 222-I. sorszámú végzés elleni (a Fővárosi Ítéltábla 10.Gpkf.43.591/2023/5. számú jogerős végzésével visszautasított) fellebbezésének az alperes által kért értékelésére sem. A fellebbezésekben megjelölt jogsértésekre figyelemmel a keresetet elbíráló ítéleti rendelkezés esetében azt kellett megvizsgálni, hogy a felperes követelésének az eljárást megszüntető végzéssel nem érintett része elévült-e, avagy az elévülés megszakadt, majd – elévülés hiányában – az alperesnek a követelést megalapozó nem teljesítése ítélt dolognak minősül-e, míg ennek hiányában a teljesítés meg nem történté bizonyított-e. A viszontkeresetet elutasító ítéleti rendelkezés esetében pedig abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az elsőfokú bíróság megalapozottan mellőzte-e az alperes bizonyítási indítványát.

[124] A felperes fellebbezési ellenkérelmében előadott azon hivatkozása, hogy a Pp. 206. § (1) bekezdés a) pontja alapján a viszontkereset visszautasításának lett volna helye, a jelen másodfokú eljárásban a Pp. 373. § (1) bekezdése szerint meg nem engedett ellenkérelem változtatásnak minősül, amelynek vizsgálatát – a Pp. 373. § (2)-(5) bekezdéseiben foglalt feltételek hiányában – a Fővárosi Ítéltábla mellőzte.

[125] Az elsőfokú bíróság a tényállást az ügy eldöntéséhez szükséges mértékben lényegében feltárta. A Fővárosi Ítéltábla a tényállást – a felperes által S/33. sorszámon csatolt melléklet alapján – kiegészítette azzal az ítélet indokolásában is figyelembe vett ténnyel, hogy a felperes 2014. november 14-i felszólító levelében a 2. előzményi perben is érvényesített követelések megfizetésére szólította fel az alperest, a teljes követelése összegét 1.132.710.000 forintban, ebből a kifizetett, de elmaradt teljesítések díját 185.710.000 (149.229.000 + áfa) forintban jelölte meg.

[126] Az elsőfokú bíróság – a később kifejtettek szerint – nem mellőzött az ügy eldöntése szempontjából lényeges bizonyítást, így nem valósított meg a másodfokú eljárásban nem orvosolható és az ügy érdemi elbírálására kiható lényeges eljárási szabálysértést, ezért az ítélet Pp. 381. §-a szerinti hatályon kívül helyezésére – a viszontkeresetre vonatkozóan – nem volt ok.

[127] Az elsőfokú bíróság érdemben helytállóan határozott a kereset és a viszontkereset elutasításáról, azonban a kifejtett indokaival a Fővárosi Ítéltábla csak részben értett egyet.

VII.

[128] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének elutasítását arra alapította, hogy – az ítélet dolognak nem minősülő körben – a követelés elévült, míg másodsorban bizonyítottság hiányában a követelés nem megalapozott (61. oldal, [206] bekezdés).

[129] A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza, hogy az ítélt dolog kérdésében kötve van az elsőfokú bíróság 222-I. sorszámú jogerős végzésében foglalt – a felperes által e tekintetben fellebbezéssel korábban sem támadott – megállapításához, amely szerint a jelen perben érvényesített követelés részben átfedésben áll a 2. előzményi perben érvényesített igénnyel, így az ítélet és a jelen jogorvoslati eljárás csak az ítélt dologgal nem érintett követelés megítélésére korlátozódhatott. A Fővárosi Ítéltáblának ekként nem állt módjában elbírálni a felperes fellebbezésében foglalt azon hivatkozását, hogy a 2. előzményi perben a követelése érdemi elbírálására ténylegesen nem került sor, mivel a bíróságok a követelését a rPtk. 316. §

(1) bekezdése szerinti jogfenntartás hiányában találták megalapozatlannak, amely nem keletkeztet anyagi jogerő hatást.

[130] A Fővárosi Ítéltábla emellett – az ezzel kapcsolatos fellebbezési kérelem hiányában – kötve van az elsőfokú bíróság azon megállapításához is, hogy a felperes keresetének van olyan része ($757.105.550 - 227.513.000 = 529.592.550$ forint), amelyet a felperes a 2. előzményi perben a jelen perbelitől eltérő jogcímen érvényesített, így az ítélt dolognak nem minősül, valamint van olyan része is ($1.578.870.297 - 757.105.550 = 821.764.747$ forint), amely egyáltalán nem áll átfedésben a 2. előzményi perben érvényesített követeléssel.

[131] Ez összhangban áll a felperes által többször hivatkozott, követelésrész érvényesítése esetén az anyagi jogerőhatás érvényesüléséről szóló 6/2022. Jogegységi határozatban – amelynek alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság nem mondta ki – foglaltakkal, amely szerint ha a fél az anyagi jogból eredő követelésének csak egy részét érvényesíti, az ítélet jogereje nem terjed ki a nem érvényesített követelésrészre és a még nem érvényesített követelésrészre újonnan megindított perben vizsgálhatók a keresettel érvényesített jog érdemben el nem bíralt anyagi jogi feltételei.

[132] Sem az elsőfokú ítéletből, sem a felek előadásából nem tűnik ki ugyanakkor, hogy a fenti összegek milyen teljesítésekre kifizetett vállalkozói díjak, azaz milyen munkarészekből eredő követeléseket takarnak és a felperes a fellebbezésében sem jelölt meg olyan konkrét teljesítést, amelyre eső vállalkozói díj visszafizetését a jelen perben kérte volna, míg a 2. előzményi perben nem.

[133] A felperes fellebbezésében hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság az eljárást részben megszüntető 222-I. sorszámú végzésével – amelyhez a bíróság a Pp. 357. § (1) bekezdése értelmében kötve van – az ügy érdemében döntött, ezáltal azt is megállapította, hogy a követelése nem évült el.

[134] A felperes ezt megalapozó érvelése alapvetően téves, mivel az a BH2006. 220. számú eseti döntésből is kitűnő joggyakorlat, hogy elősorban az elévülés kérdésében szükséges döntenie, nem jelenti azt, hogy ha a bíróság a vizsgálat sorrendjét – pergazdaságossági szempontból tévesen – felcseréli, úgy kizárt az elévülés későbbi vizsgálata; ezt megalapozó eljárási jogszabályra a felperes maga sem hivatkozott.

[135] Ezen túlmenően ebből a jogesetből sem következik az, hogy a kereset elbírálása során az alaki kifogások vizsgálata szükségszerűen ne előzné meg – az egyéb anyagi jogi hivatkozások között – az érvényesített követelés elévülésének vizsgálatát, így a jelen esetben elősorban a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja szerint alkalmazandó Pp. 176. § (1) bekezdés d) pontja szerinti visszautasítási ok fennállta kérdésében kellett állást foglalni.

[136] Erre tekintettel az eljárás részbeni megszüntetése semmiképpen nem volt akadálya az ezt meghaladó kereset vonatkozásában a követelés elévülésére tekintettel annak bírói úton érvényesítése kizártsága megállapításának.

[137] A felperes azon hivatkozása, hogy már 2020. szeptemberében az elsőfokú bíróság rendelkezésére álltak az elévülésről való döntéshez szükséges peradatok és az elsőfokú bíróság ehhez képest észszerű időn belül határozatot nem hozott, az ítélet kért megváltoztatására nem vezethet, legfeljebb az eljárás elhúzódása miatti kifogást alapozhatja meg; a felperes azonban erre hivatkozással ilyen kérelmet nem terjesztett elő.

[138] A felperes a fellebbezésében a fenti eseti döntésre hivatkozással állította, hogy elévült követelés esetén a bíróság a keresetet érdemben nem bírálhatja el. Az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy a követelése elévülését állapította meg, másodlagosan azt érdemben is elbírálta, amely az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésébe ütközik. Ezzel kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy az elsőfokú bíróságnak nemcsak a felperes keresetét, hanem az alperes viszontkeresetét is el kellett bírálnia, amely tény az időszerűség szempontjából ugyancsak figyelembe kell venni. Az Alaptörvény fenti rendelkezésének esetleges megsértése sem minősül olyan eljárási szabálysértésnek, amely az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését megalapozná, figyelemmel arra is, hogy a felperes fellebbezésének petítumában [Pp. 371. § (1) bekezdés b) pont] kizárólag a határozat megváltoztatása szerepel, a fellebbezés jogi indokolásában feltüntetett hatályon kívül helyezés (43. oldal 5.6. pont utolsó bekezdés) nem minősül a fellebbezés tartalmára kötelezően előírt határozott kérelemnek.

[139] A perbeli jogviszony keletkezésekor, a szerződéskötéskor hatályban volt, ezért a követelés elbírálása során alkalmazandó rPtk. 324. § (1) bekezdése értelmében a követelések öt év alatt elévülnek, ha jogszabály másként nem rendelkezik.

[140] A rPtk. 325. § (1) bekezdése szerint az elévült követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet.

[141] A perben nem volt vitás az elévülési idő kezdeteként az elsőfokú bíróság által figyelembe vett 2011. március 1-jei időpont, a szerződés szerinti teljesítés határideje, amelyhez képest az ötéves elévülési idő 2016. március 1. napján telt el.

[142] A rPtk. 327. § (1) bekezdése akként rendelkezett, hogy a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása – ideértve az egyezséget is –, végül a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése megszakítja az elévülést.

[143] A (2) bekezdés szerint az elévülés megszakadása, illetőleg az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezése után az elévülés újból megkezdődik.

[144] A felperes hivatkozott a perben érvényesített követelés elévülésének megszakadására, az elévülési időt megszakító körülményként pedig az alperesnek küldött felszólító leveleire és a 2. előzményi perben a Fővárosi Ítéltábla 35.Gf.40.549/2016/16. számú részítéletére és a 20.Gf.40.603/2027/21-II. számú ítéletére (másodfokú határozatok), így a Fővárosi Ítéltáblának a felülbírálati jogkörében eljárva ezeknek az elévülést megszakító hatását kellett vizsgálnia.

[145] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes 2014. november 14-i felszólító levele a követelés elévülését csak olyan tételek vonatkozásában szakította meg, amelyeket a felperes a 2. előzményi perben már érvényesített és amelyek ezáltal ítélt dolognak minősülnek. Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel nem támadott megállapítása értelmében a felszólító levél a jelen perben – és a 2. előzményi perben – érvényesített követelést 149.229.000 forint + áfa összegben tartalmazta.

[146] A felperes fellebbezésének ezzel szembeni érvelése voltaképpen nem az elsőfokú bíróság ezen megállapításának vitatását tartalmazza, hanem a 2. előzményi perben hozott másodfokú határozatok elévülést megszakító hatására való – ténylegesen nem ide tartozó – hivatkozást. A felperes a fellebbezésében sem jelölt meg olyan, e felszólító levelében felsorolt és megfizetni kért követelést, amelyet a jelen perben érvényesít, míg a 2. előzményi per során nem követelt, így az korábban nem került elbírálásra.

[147] Emellett nem helytálló az alperes fellebbezési ellenkérelmében foglalt azon állítás, hogy a 2014. november 14-i felszólító levél elévülést megszakító hatása esetén is eltelt volna az ötéves elévülési idő, ugyanis a felperes keresetlevele mint a követelés bírósági úton érvényesítése nem az alperes által állított 2020. szeptember 15-i időpontban, hanem 2019. március 1-jén szakította volna meg az elévülést, amennyiben ezen időpontban az ötéves elévülési idő nem telt volna el. Ebből a szempontból pedig nyilvánvalóan nem a felperes alperes által hivatkozott perbeli nyilatkozatának, hanem annak van jelentősége, hogy a felperes keresetlevele ténylegesen 2019. március 1-jén érkezett, és a per során csupán annyiban változott, hogy a megállapítás iránti kereseti kérelmet módosította, majd elhagyta.

[148] Az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor a felperes 2016. február 17-i válaszlevele elévülési időt megszakító hatását sem találta megállapíthatónak, a Fővárosi Ítéltábla azonban az e körben kifejtett indokaival nem értett egyet.

[149] A felperes fellebbezésében foglaltakkal ellentétben az ítélet – ugyan szűk körben – de tartalmaz indokolást arra vonatkozóan, hogy e levél miért nem szakította meg az elévülést. Azonban az az elsőfokú bíróság által figyelembe vett körülmény, hogy a felperes a 2016. február 17-i válaszát az alperes szerzői jogi igény tárgyában küldött felszólítására adta,

nem jelenti azt, hogy a válaszlevél ne tartalmazhatja a felperes által érvényesíteni kívánt ellenkövetelést, a jelen perbeli követelés megfizetésére vonatkozó felhívást.

[150] Az iratok közt S/43. sorszámon fellelhető 2016. február 17-én kelt levélből kitűnően a felperes az alperes követelésének visszautasítása mellett azt közölte válaszában, hogy „másképp ügyfelem fenntartja a jogot, hogy a nem teljesített, de kifizetett feladatok díját visszakövetelje”.

[151] A rPtk. 327. § (1) bekezdésének megfogalmazásából kitűnően az elévülést megszakító felszólításnak minősül annak megnevezésétől függetlenül minden olyan írásbeli közlés, amiből a követelés érvényesítésének szándéka kitűnik.

[152] Az alperes által hivatkozott Kúriai gyakorlatból (Pfv.V.21.733/2018/4. [31] bekezdés) is megállapítható, hogy az elévülést a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás és a követelés bírósági úton történő érvényesítése szakítja meg.

[153] Az 1/2014. Polgári jogegységi határozat alapján a jelen ügyre is irányadó GKT 72/1973. számú állásfoglalás szerint a követelés elévülésének megszakításához elegendő, ha a felszólítás olyan adatokat tartalmaz, amelyek alapján a kötelezett a vele szemben támasztott követelést azonosítani tudja, azaz meg tudja állapítani, hogy milyen jogviszonyból, illetve tényállásból származó, milyen követelésről van szó. A szintén figyelembe veendő BH2014. 106. számú eseti döntés értelmében az elévülést megszakító írásbeli felszólítás minimális tartalmi kelléke a követelést megalapozó tényállásnak, valamint az alapul szolgáló jogviszonynak a megjelölése és a jogosult azon akaratának kifejezésre juttatása, hogy követelését a kötelezettel szemben érvényesíteni kívánja.

[154] A felek megelőző levelezésére is tekintettel a felperes 2016. február 17-i válaszleveléből az alperes a felperes által említett követelést megalapozó jogviszonyt ugyan be tudta azonosítani, azonban a levél alapján a jelen perben érvényesíteni kívánt követelést nem tudta felismerni, figyelemmel arra is, hogy a levélben szereplő jogfenntartó nyilatkozat nem minősül a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólításnak, ezért az nem alkalmas az elévülés megszakítására. A jogfenntartó nyilatkozat ugyanis valójában egy olyan szándéknyilatkozat, amely a nyilatkozat későbbi megtételére vonatkozik azzal, hogy egyúttal megerősíti a nyilatkozattételi szándékot, a jog fennállását.

[155] A felperes megalapozatlanul állította, hogy az általa érvényesített követelés elévülését a 2. előzményi perben született másodfokú határozatok megszakították, ennek oka azonban nem az elsőfokú bíróság által figyelembe vett oszthatatlanság hiánya.

[156] Az alperes helytállóan hivatkozott arra a fellebbezési ellenkérelmében, hogy a követelés elévülésének a 2. előzményi perben hozott jogerős döntéssel történő megszakítása eleve csak azon követelésrész vonatkozásában jöhetne szóba, amit a felperes az adott perben érvényesített, e követelése viszont érdemben elbírálásra került, a 2. előzményi perben született 20.Gf.40.603/2017/21-II. számú ítélethez az ítélt dolog anyagi jogerőhatása fűződik.

[157] A rPtk. 327. § (2) bekezdésének azon rendelkezése, amely szerint az elévülés újból megkezdődik az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezése után, nem lehet irányadó a jelen perben figyelembe veendő 2. előzményi perben hozott másodfokú határozatok vonatkozásában, mivel a megelőző per során hozott jogerős döntéssel a felperes teljes perbe vitt követelése érdemben elbírálásra került. A Fővárosi Ítéltábla jogi evidenciaként mutat rá arra, hogy ha a követelés újabb perben érvényesíthetőségét az ítélt dolog anyagi jogerőhatása kizárja, a jogerős ítélet meghozatalával a már elbírált igény a továbbiakban nem érvényesíthető, így értelemszerűen annak elévülése és az elévülési idő újraindulása fel sem merülhet, azok nem vizsgálhatók.

[158] A Fővárosi Ítéltábla itt rögzíti, hogy a felperesnek a Kúria precedens értékű, Pfv.III.21.290/2022/3., Pfv.IV.21.510/2021/8. és Pfv.V.22.146/2017/8. számú határozataira történt hivatkozása – azon túl, hogy az azokban foglalt jogértelmezés a perindítás elévülést megszakító hatására, nem pedig a fizetési felszólítás vagy a jogerős döntés joghatásaira vonatkozik – azért sem alkalmas az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltaktól eltérő jogi következtetés levonására, mivel a jelen perben sem a fizetési felszólításként hivatkozott levelezés, sem a 2. előzményi perben született 20.Gf.40.603/2017/21-II. számú ítélet esetében nem volt kérdéses, hogy az elévülés megszakítása szempontjából nem a felszólításban szereplő, illetve a marasztalást tartalmazó ítéletben megállapított összegeknek, hanem annak van jelentősége, hogy a felszólítás milyen követelések ellenértékének visszafizetésére vonatkozik, illetve a jogerős ítélet milyen követelésekről döntött. A felperes 2014. november 14-i felszólító levele nem azért alkalmatlan az elévülési idő megszakítására, mert a felszólító levélben szereplő követelés összege alacsonyabb a jelen perben érvényesített követelés összegénél, hanem azért, mert az e felszólításban szerepeltetett követelésekről jogerős döntés született, így az ehhez fűződő anyagi jogerőhatás folytán ezek újbóli érvényesítése kizárt.

[159] A felperes állításával szemben semmilyen jogi következtetés nem vonható le abból, hogy a 2. előzményi perben eljáró bíróságok a követelése elévülését nem észlelték és erre tekintettel a kereset elutasítására nem került sor, elsősorban azért, mert a jelen perben eljáró bíróságot az ítélt dolog anyagi jogerő hatása csak abban a vonatkozásban kötheti, ami a megelőző eljárásban jogerősen megállapításra került, abban a tekintetben pedig nem, amelyről a korábban eljáró bíróság nem rendelkezett; másodsorban az elévülés folytán az igényérvényesítés hiánya figyelembe vehetőségét alapvetően meghatározza az ellenérdekű fél erre való hivatkozása avagy annak elmaradása, illetve az is, hogy az elévülés időtartama eltelt-e a korábbi követelés bírósági úton érvényesítésekor.

[160] A fent kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság érdemben helytállóan állapította meg azt, hogy az ítélt dolognak nem minősülő követelést meghaladóan a felperes igénye érvényesítésével elkésztett, így a perben érvényesített, fennmaradó követelése elévült.

[161] Mivel a felperes másodlagosnak nevezett keresetében az elsődleges kereseti kérelmében megjelölt követelésének egy részét – alacsonyabb összegben megjelölve –

érvényesítette, így a követelés elévülése e vonatkozásban is megállapítható volt. A Fővárosi Ítéltábla e körben megjegyzi, hogy az elsődleges kereseti kérelemben foglalt követelésnek csupán egy részére, a licenc és a szoftver típusa szállítási kötelezettség ellenértékére kiterjedő, másodlagosként megjelölt kereseti kérelem ténylegesen nem tekinthető látszólagos keresethalmazatban álló, másodlagos kérelemnek, mivel az ott megjelölt jogcím az elsődleges kereseti kérelmetől nem különbözik, a felperes valójában a már előterjesztett követelése egy részét jelölte meg eshetőleges kereseti kérelemként.

[162] A felperes követelése elévülésének megállapításán túlmenően a kereset megalapozottságának további vizsgálata szükségtelen volt, ezért a Fővárosi Ítéltábla mellőzte a felperes fellebbezésének további, az alperes nem teljesítésére, a szakértői bizonyítás hiányára, illetve a szerződésben vállalt szolgáltatás ezt megalapozó oszthatatlanságára történt és egyéb hivatkozásainak az elbírálását.

[163] A felperes a fellebbezési ellenkérelmének utolsó oldalán másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását, ezt a kérelmet azonban a 231. sorszámú fellebbezése nem tartalmazta, ezért a Pp. 375. § (1) bekezdésében meghatározott tilalomba ütközött, így ennek elbírálására nem volt lehetőség.

VIII.1.

[164] Az alperes viszontkeresetet elutasító ítéleti rendelkezéssel szembeni fellebbezésének elbírálása során a Fővárosi Ítéltábla elsősorban azt rögzíti, hogy az alperes fellebbezése – a felperes állításával szemben – nem a 222-I. sorszámú végzés ellen, hanem az ítélet viszontkeresetet elutasító részével szemben irányult.

[165] Az elsőfokú bíróság a viszontkereseti követelés elévülését vizsgálva helytállóan állapította meg, hogy az elévülési időt az alperes 2016. február 12-i felszólító levele a rPtk. 327. § (1) bekezdése alapján megszakította; ezen megállapítással szemben a felperes nem fellebbezett és ezzel szembeni érvelést a fellebbezési ellenkérelme sem tartalmazott.

[166] A Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezésében felhozottakat elbírálva a Pp. 370. § (1) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörében elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést valósított-e meg az alperes 2022. július 13-i utólagos bizonyítási indítványa mellőzésével.

[167] Az utólagos bizonyítás elrendelésének feltételeit a Pp. 220. §-a tartalmazza.

[168] Az (1) bekezdés szerint a fél a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követően az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig akkor terjeszthet elő további bizonyítási indítványt, illetve bocsáthat rendelkezésre további bizonyítékot – egyéb esetek mellett –, ha az a keresete, ellenkérelme alapjául hivatkozott tény bizonyítására vagy ellenbizonyításra szolgál, feltéve, hogy az utóbb keletkezett vagy arról önhibáján kívül utóbb szerzett tudomást [a) pont], valamely bizonyítási eszköz bizonyító erejének, bizonyítás eredményének cáfolatára szolgál, feltéve hogy az ellenbizonyítás lehetőségének módja, eszköze csak a lefolytatott bizonyításból vált számára felismerhetővé [b) pont] vagy a bíróságnak a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követő anyagi pervezetése folytán vált szükségessé [d) pont].

[169] Az alperes megalapozatlanul állította, hogy az utólagos bizonyítás megengedhetőségének a Pp. 220. § (1) bekezdés a), b) vagy d) pontjában meghatározott feltételei fennálltak, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság e körben kifejtett indokaival csak részben értett egyet.

[170] A Pp. 220. § (1) bekezdés a) pontja alapján az utólagos bizonyítás feltétele a kereset (vizontkereset) alátámasztására szolgáló, utóbb keletkezett, vagy csak utóbb a fél tudomására jutott tény. A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy ilyen, a vizontkereseti kérelmet megalapozó ténynek nem minősülhet az alperes által hivatkozott azon körülmény, hogy milyen szakértői módszer szükséges az eredményes bizonyítás lefolytatásához. A Pp. 220. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásában ugyanis az utólagos bizonyításnak magára az új tényre kell irányulnia, amely tény bizonyítása esetén az megalapozhatja a vizontkereseti kérelmet, tehát a tényállítás valóságára esetén az abból levonható jogi következtetés a vizontkereset megalapozottsága. Ilyen, a vizontkeresetet megalapozó ténynek nem tekinthető az, hogy mi lehet a szakértői bizonyítás megfelelő módszere, mivel ez önmagában nyilván nem támasztja alá a vizontkereset alaposságát.

[171] Az alperes utólagos bizonyítási indítványa a fentiek szerint nem a vizontkereseti kérelmét megalapozó tény igazolására irányult, ezért szükségtelen volt annak mérlegelése, hogy az alperes ezen körülményről – amely valójában nem is tény, hanem eljárási-technikai kérdés – önhibáján kívül szerzett-e később tudomást, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak az alperes tudomásszerzésének önhiba miatti késedelme körében kifejtett indokait az ítéletből mellőzi.

[172] A Pp. 220. § (1) bekezdés b) pontja alapján lefolytatott utólagos bizonyítási eljárás ténylegesen ellenbizonyítást takar, amely ellenbizonyítás szükségessége a már lefolytatott bizonyítás alapján válik a fél számára felismerhetővé. Mivel az alperes által indítványozott utólagos bizonyítás, a teljesítésének szerzői jogi védelem alá eső jellegének megállapíthatósága iránt, nem a már lefolytatott bizonyítás cáfolata céljából, ellenbizonyításként vált szükségessé, ezért a Pp. 220. § (1) bekezdés b) pontja alapján utólagos bizonyítás elrendelésére nem volt lehetőség. A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy az indítványozott utólagos bizonyítás ellenbizonyítás-jellegét önmagában kizárja az, hogy az alperes már a vizontkereseti kérelmében is kérte a teljesítése szerzői jogi védelem alá esés szempontjából történő vizsgálatát. A Fővárosi Ítéltábla rögzíti azt is, hogy a bizonyítás

eszköze, amely az alperes számára már a viszontkereset előterjesztésekor is nyilvánvalóan felismerhető volt, maga a szakértői bizonyítás, és a bizonyítás eszköze nem azonosítható a szakértői vizsgálat módszerével.

[173] Mivel az alperes által indítványozott utólagos bizonyítás a lefolytatott bizonyítás eredményének cáfolatául szolgáló ellenbizonyításként nem értékelhető, az erre alapított utólagos bizonyítás feltételei sem állnak fenn. A Fővárosi Ítéltábla teljes egészében szükségtelenként e vonatkozásban is mellőzi az elsőfokú ítélet azon indokolását, amely az alperes szakértői vizsgálati módszerről való tudomásszerzése körében az önhiba értékelésére vonatkozik.

[174] A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy az alperes által hivatkozott 135. sorszámú végzés nem tekinthető anyagi pervezetést tartalmazó határozatnak és erre tekintettel a Pp. 220. § (1) bekezdés d) pontja alapján utólagos bizonyítás elrendelésének nem volt helye.

[175] A Pp. 237. § (1) és (2) bekezdései alapján a perfelvételi nyilatkozatok tekintetében adható anyagi pervezetés a megtett nyilatkozatok részletezésére avagy ellentmondásainak feloldására, illetve valamely lényeges tény tekintetében a bizonyítási indítvány megtételének szükségességére és a bizonyítás sikertelenségének következményeiről való tájékoztatásra vonatkozhat. Ezek egyikének sem felel meg az elsőfokú bíróság 2022. március 24-én kelt 135. sorszámú végzésében adott azon felhívás, hogy bocsássák a szakértő rendelkezésére a vizsgálandó szoftvert/adatbázist, illetve ennek hiányában nyilatkozzanak a szakértői bizonyítás iránti indítvány fenntartásáról. Az elsőfokú bíróság e végzése pervezető végzésnek minősül, amely a bizonyítási teher tekintetében tájékoztatást vagy felhívást nem tartalmaz, csupán a szakértői bizonyítás technikai megvalósíthatóságát hivatott elősegíteni.

[176] Nem helytálló az alperes azon hivatkozása sem, hogy – amennyiben a 135. sorszámú végzés anyagi pervezetést tartalmazó határozatnak nem minősül – anyagi pervezetésnek lett volna helye, mivel a felek által bizonyítandó tények és a már megtett indítványok változatlansága mellett nem merült fel olyan újabb, a per megítélés szempontjából lényeges tény, amelynek a bizonyítására a korábbi perfelvételi nyilatkozatok ne terjedtek volna ki [Pp. 237. § (2) bekezdés].

[177] Ugyanakkor a Pp. 220. § (1) bekezdés d) pontja alkalmazásában az anyagi pervezetés szükségessége nem, csak a ténylegesen lefolytatott anyagi pervezetés alapozhatja meg az utólagos bizonyítási indítvány előterjeszthetőségét, míg az anyagi pervezetés hiánya a Pp. 369. § (4) bekezdésének keretei között értékelhető.

[178] A kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértés nélkül állapította meg, hogy az alperes által kért utólagos bizonyítás elrendelhetőségének feltételei nem álltak fenn.

VIII.2.

[179] Az alperes a viszontkereseti kérelme előterjesztésekor már indítványozta igazságügyi szakértő kirendelését azon állításának bizonyítására, hogy az általa létrehozott adatbázis és szoftver megfelel az Szjt. 1. § (2) bekezdés c) és p) pontjainak, azaz szerzői jogi védelem alá esik, ez a kérelem tartalmában részben eltért az alperes 2022. július 13-i beadványában – utólagos bizonyítási indítványnak nevezett – foglaltaktól. Az alperes kifejezett nyilatkozata hiányában ezen indítványa nem volt visszavontnak tekinthető. Az elsőfokú bíróság ezen indítványra rendelte ki az Szakértői Testület-t, amely szakértői testület 2022. március 17-én és 2022. június 15-én is nyilatkozott arra, milyen adatokra van szüksége a szakértői vizsgálat eredményességéhez.

[180] Az alperes a 2022. május 3-án érkezett 144-II. sorszámú beadványában indítványozta, hogy amennyiben az Szakértői Testület elé tárt dokumentumok alapján a kérdései nem megválaszolhatók és a szakértői testület helyszíni szemlét nem tart, úgy más szakértő helyszíni szemle tartását követően válaszoljon az eredetileg feltett kérdéseire. Az alperes csak ezt követően – az elsőfokú bíróság 148. sorszámú végzésében foglalt felhívás hatására – nyilatkozott az utólagos bizonyítás feltételei fennálltáról, ez azonban nem jelenti azt, hogy az eredetileg is előterjesztett bizonyítási indítványát visszavonta volna vagy azt ezután kizárólag utólagos bizonyítási indítványként tartotta volna fenn.

[181] Ezekből pedig az következik, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést vétett, amikor az alperes által a viszontkereseti kérelem jogalapja fennálltának igazolására a viszontkereseti kérelmével egyidejűleg előterjesztett bizonyítási indítványt nem vette figyelembe és azt később tévesen utólagos bizonyítási indítványnak tekintette. A szakértői bizonyítás elrendelése iránti kérelem nem minősült visszavontnak önmagában annál fogva, hogy a kirendelt szakértői testület helyszíni szemle lefolytathatósága hiányában a feltett kérdéseket nem tudta teljeskörűen megválaszolni.

[182] A Pp. 370. § (3) bekezdése értelmében, ha a másodfokú bíróság a fellebbezésben nem hivatkozott eljárási szabálysértést észlel, azt – a következményekre vonatkozó figyelmeztetés mellett – a felek tudomására hozza és a fellebbező fél kérelmére veszi figyelembe.

[183] A Fővárosi Ítéltábla a felek fentiek szerinti tájékoztatását az eljárási szabálysértésről azért mellőzte, mivel az a mulasztás, hogy az elsőfokú bíróság az alperes 2022. május 3-án megtett indítványára vagy akár a Pp. 310. § a) pontja alapján hivatalból a kirendelt szakértőt nem mentette fel és nem rendelt ki olyan új szakértőt, aki a helyszíni szemle lefolytatása után a feltett kérdésekre választ tud adni, nem az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés, mivel a szakértői bizonyítás fentiek szerinti lefolytatása sem lett volna alkalmas arra, hogy az alperes azzal a viszontkeresete megalapozottságát igazolja.

[184] A Fővárosi Ítéltábla ennek megállapításánál a következőkre volt figyelemmel.

[185] Az alperes valamennyi eshetőlegesen előterjesztett viszontkereseti kérelmét arra alapozta, hogy a szerzői jogi védelem alá eső teljesítését a felperes jogosulatlanul felhasználta. A jogosulatlan felhasználás álláspontja szerint abban állt, hogy az alvállalkozási szerződés értelmében a felperes a leszállított szoftver és adatbázis felhasználására csak az arra eső vállalkozói díj kiegyenlítése fejében lett volna jogosult, ugyanakkor a 2. előzményi perben született jogerős ítélet értelmében – a pótmigráció feladatának részbeni nem teljesítése miatt – a teljes, oszthatatlan szolgáltatásnak minősített alap- és pótmigrációra eső vállalkozói díjat vissza kellett fizetnie a felperes részére. A felperes ezért az alap- és pótmigráció során létrehozott, gyűjteményes műnek minősülő adatbázis és szoftver felhasználására, továbbadására – az ellenérték kifizetése hiányában – nem volt jogosult.

[186] A Pp. 360. § (1) bekezdése értelmében a keresettel és az ellenkövetelés fennállta tekintetében érdemben elbírált beszámítással érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek – ideértve azok jogutódait is – egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessek.

[187] Az anyagi jogerő a perbe vitt jogviszony körében a feleket megillető jogokat és az őket terhelő kötelezettségeket véglegesen meghatározza. Az anyagi jogerő terjedelme – a felek azonossága mellett – nem csupán az ítéletben írt rendelkezéshez, de az annak alapjául szolgáló tényekhez is kapcsolódik. Ezt támasztja alá a korábbi perrendtartási szabályok mellett kialakult, de a szabályozás lényegi egyezősége folytán a Pp. alkalmazása során is irányadó joggyakorlat (BH2006. 127., BH1994. 491.), amelynek lényege szerint az anyagi jogerő folytán a bíróságnak az ítéletben megállapított tényálláson alapuló döntése emelkedik jogerőre.

[188] Figyelemmel arra, hogy az 1. előzményi perben az alperesnek a jelen per felperesével szemben – többek között – az 5. számú VK-ben vállalt adatmigráció (alap- és pótmigráció) teljesítéséért járó vállalkozói díj iránti követelése a feladat nem teljesítésének megállapítása folytán, a migrációs feladatok oszthatatlan jellegére is tekintettel jogerősen elutasításra került, valamint a 2. előzményi perben ugyancsak az adatmigráció meg nem valósítása miatt kötelezték a jelen per alperesét 71.760.000 forint – a teljesítés hiányában megfizetett vállalkozói díj – és ennek kamatai megfizetésére, a Pp. 360. § (1) bekezdése szerinti, hivatalból is figyelembe veendő anyagi jogerőhatás fűződik azon, érdemben elbírált tényhez, hogy az alperes az adatmigráció feladatát nem teljesítette, mivel az 1. és 2. előzményi perekben eljáró bíróságok jogerős döntéseiket ezen tényre alapították.

[189] Erre tekintettel nincs jelentősége az alperes azon hivatkozásának, hogy a jelen perben előterjesztett viszontkeresetében érvényesített jog, a szerzői jogi igény eltér a korábban követelt vállalkozói díjtól, mivel a jogazonosság és a viszontkereseti kérelem

érdemi elbírálás nélküli visszautasíthatósága [Pp. 176. § (1) bekezdés d) pont] hiányában is megállapítható, hogy az alperes a viszontkeresetét olyan teljesítésének a ki nem fizetésére alapította, amelyet az 1. és a 2. előzményi perekben hozott jogerős ítéletek rendelkező részeit megalapozó ténymegállapítások értelmében nem végzett el.

[190] Mindebből következően pedig az alperes viszontkeresete az előzményi perben hozott ítéletek, illetve az azokat közvetlenül megalapozó tényekhez fűződő anyagi jogerőhatás folytán nem lehet megalapozott.

[191] Mivel a fent kifejtettekre tekintettel az alperes által indítványozott szakértői bizonyítás lefolytatása és annak esetleges eredményessége esetén sem lehetne a viszontkereset megalapozottságára jogi következtetést levonni, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 370. § (3) bekezdése szerinti eljárást (illetve annak nyomán, a fél kérelmének függvényében a Pp. 369. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt bizonyítást vagy a Pp. 381. §-a alapján az ítélet hatályon kívül helyezését) – mint szükségtelent – mellőzte.

VIII.3.

[192] Az alperesnek az ítélet kereset elutasításával összefüggésben a részére fizetendő perköltséget megállapító rendelkezésével szembeni fellebbezésével kapcsolatban nem volt vitás, hogy az ítélet keresetet teljes egészében elutasító rendelkezése folytán az e tekintetben pervesztesnek minősülő felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperes ügyvédi munkadíjból álló perköltségének megfizetésére köteles.

[193] Az IM rendelet 3. § (2) bekezdése szerint a munkadíj összege 10.000.000 forintot meg nem haladó pertárgyérték esetén a pertárgyérték 5 %-a, de legalább 10.000 forint [a) pont], 10.000.000 forint feletti, de 100.000.000 forintot meg nem haladó pertárgyérték esetén az a) pontban meghatározott munkadíj és a 10.000.000 forint feletti összeg 3 %-a, de legalább 100.000 forint [b) pont] és 100.000.000 forintot meghaladó pertárgyérték esetén a b) pontban meghatározott munkadíj és a 100.000 000 forint feletti összeg 1 %-a, de legalább 1.000.000 forint [c) pont].

[194] A (6) bekezdés értelmében a munkadíj megállapítása során a munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság a munkadíj eltérő összegben történő megállapítását indokolni köteles.

[195] Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a fentiek alapján, a felperes keresete szerinti 1.578.870.297 forint pertárgy értéket alapul véve az IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja és 4/A. §-a alapján számított, alperesnek járó ügyvédi munkadíj összege 17.988.703 forint + áfa lenne. Az elsőfokú bíróság ezen összeget akként mérsékelte 2.000.000 forint + áfa

összegre, hogy az IM rendelet 3. § (6) bekezdésében foglaltak megsértésével ennek indokát nem adta.

[196] Az alperes álláspontjával ellentétben azonban ezen indokolási kötelezettség elmulasztása nem adhat okot a Pp. 381. §-a alapján történő hatályon kívül helyezésre, mivel a perköltséget megállapító ítéleti rendelkezés vonatkozásában az ügy érdemi eldöntésére kiható lényeges eljárási szabálysértésként nem értelmezhető.

[197] Az elsőfokú bíróság az alperes részére járó ügyvédi munkadíj összegét helytállóan mérsékelte, azonban a Fővárosi Ítéltábla annak volumenével nem értett egyet.

[198] Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének elmulasztásában álló eljárási jogszabálysértést orvosolva a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerinti mérséklésnek arra tekintettel van helye, hogy az eljárás több mint 4 éves tartama hosszúnak, de nem kiemelkedően elhúzódónak minősül, a perben szakértői bizonyításra és tanú meghallgatásra is sor került ugyan, de a lefolytatott bizonyítási eljárás nem volt kimagaslóan terjedelmes vagy sokrétű, valamint a kereset tekintetében az ügy elbírálása önmagában az ítélt dologról és az elévülésről döntéssel megtörténhetett. A kiemelkedően magas pertárgyértékre figyelemmel megállapítható csaknem 18.000.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíj mintegy 50%-ra, 9.000.000 forint + áfa összegre mérséklése volt indokolt, mivel ez az összeg áll arányban a perben végzett és szükségszerű jogi képviselői tevékenységgel. Ugyanakkor az ennél jelentősebb mérséklés indokolatlan volt abból kifolyólag, hogy a felperes a per során többszöri keresetváltoztatást is tartalmazó, rendkívül terjedelmes előkészítő iratokat csatolt, amelyek megismerése és az arra való válaszadás sok időt felemésztő jogi képviselői munkavégzést tett szükségessé az alperes részéről.

IX.

[199] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság érdemben helytállóan utasította el mind a keresetet, mind a vizontkeresetet, azonban az alperesnek járó elsőfokú perköltség összegét indokolatlanul alacsony összegben határozta meg.

[200] A Fővárosi Ítéltábla a fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az alperesnek járó perköltség vonatkozásában részben megváltoztatta, ezt meghaladóan – részben eltérő és kiegészített indokolással – ugyancsak a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[201] A Fővárosi Ítéltábla a peres felek másodfokú eljárásban felmerült perköltségének viseléséről a Pp. 364. §-a szerint alkalmazandó Pp. 83. § (2) bekezdése alapján annak figyelembevételével határozott, hogy a felek fellebbezései a kereset és a

vizontkereset vonatkozásában nem vezettek eredményre, az alperes fellebbezése az elsőfokú perköltség összegére nézve csak részben volt alapos és a felek által megfizetett fellebbezési illetékek összege egyezik, valamint a fellebbezések és fellebbezési ellenkérelmek benyújtásával összefüggésben szükségszerűen felmerült jogi képviselői tevékenységek mértéke is azonosnak tekinthető, így az eltérő fellebbezett pertárgyértékek ellenére az IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontjának, (5) és (6) bekezdéseinek, valamint 4/A. §-ának alkalmazásával perköltségként a felek javára azonos összegű ügyvédi munkadíj megállapítása indokolt, figyelemmel arra is, hogy az IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése alapján meghatározott ügyvédi munkadíjak összege a jogi képviselők által végzett és szükségszerűen felmerült tevékenységgel arányban nem álló, eltúlzottan magas lenne. Ezekre tekintettel egyik fél sem köteles a másik fél perköltségei megtérítésére, és a felek a másodfokú eljárásban felmerült perköltségeiket maguk kötelesek viselni.

Budapest, 2024. március 26.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.

a tanács elnöke

Dr. Kolozs Balázs s.k.

előadó bíró

Dr. Matosek Edina s.k.

bíró